



krungsri
กรุงศรี

A member of MUFG

krungsri
EXCLUSIVE

ส่งต่อมรดกอย่างไร ให้ลูกหลานได้ประโยชน์สูงสุด

28 November 2025

การวางแผนมรดกเป็นหนึ่งในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่มีความสำคัญ เพราะจะช่วยให้การส่งต่อมรดกยังทายาทเป็นไปอย่างราบรื่นตามความต้องการของเจ้าของมรดก นอกจากนี้การวางแผนมรดกที่ดีจะช่วยให้ลดภาระภาษีมรดกที่อาจเกิดขึ้นหลังจากที่เจ้าของมรดกเสียชีวิตได้อีกด้วย

เมื่อกล่าวถึงคำว่า **“มรดก”** หลายคนมักนึกถึงทรัพย์สินต่างๆ ทั้งแบบที่เป็นสังหาริมทรัพย์ เช่น เงินฝาก กองทุนรวม ทองคำ หรือสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน และที่ดิน โดยมรดกข้างต้นถูกจัดว่าเป็น **มรดกที่จัดเป็นทรัพย์สิน** ทั้งนี้ ยังมีมรดกรูปแบบอื่นที่ทายาทมีโอกาสได้รับ ไม่ว่าจะเป็น **มรดกในรูปแบบสิทธิ** เช่น สิทธิตามสัญญาเช่า และสิทธิการเป็นเจ้าหนี้ที่จะต้องได้รับเงินคืน **มรดกในรูปแบบของหน้าที่และความรับผิดชอบ** ยกตัวอย่าง หากเจ้าของมรดกมีภาระหนี้สิน หนี้สินส่วนนี้จะตกทอดสู่ทายาทด้วยเช่นกัน โดยทายาทจะต้องรับผิดชอบไม่เกินจำนวนมรดกที่ได้รับมา นอกจากนี้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้ทายาทของลูกหนี้ชำระหนี้แทนภายใน 1 ปี หากไม่ฟ้องร้องภายใน 1 ปี จะถือว่าคดีขาดอายุความ

ทายาทสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ทายาทตามพินัยกรรม

2. ทายาทที่มีสิทธิตามกฎหมายหรือทายาทโดยธรรม

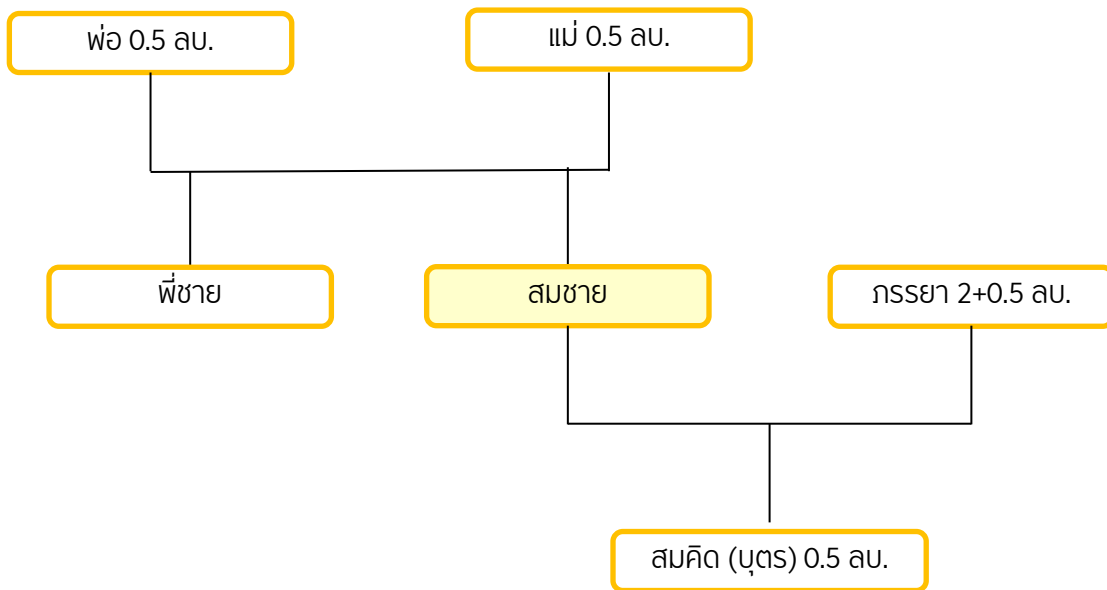
- ทายาทลำดับที่ 1: ผู้สืบสันดาน (ลูก หลาน หลาน ลื้อ)
- ทายาทลำดับที่ 2: บิดา มารดา
- ทายาทลำดับที่ 3: พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
- ทายาทลำดับที่ 4: พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน
- ทายาทลำดับที่ 5: ปู่ ย่า ตา ยาย
- ทายาทลำดับที่ 6: ลุง ป้า น้า อา

หากเจ้ามรดกไม่ได้มีการทำพินัยกรรมไว้ มรดกจะถูกแบ่งให้ทายาทโดยธรรมตามเกณฑ์ญาติสนิทตัดญาติห่าง ทายาทลำดับที่ 1 จะมีสิทธิได้รับมรดกก่อนทายาทลำดับอื่นๆ อย่างไรก็ตามไม่สามารถตัดทายาทลำดับที่ 2 ออกไปได้ ดังนั้นทายาทลำดับที่ 1 และ 2 จะได้รับมรดกก่อนทายาทลำดับอื่นๆ

ในส่วนของผู้สมรสที่จดทะเบียนสมรสจะมีสิทธิได้รับมรดกของเจ้ามรดก 2 ส่วน ส่วนแรกคือ ครึ่งหนึ่งของสินสมรส และส่วนที่ 2 คือ ส่วนหนึ่งของกองมรดก โดยได้รับในสัดส่วนเดียวกับทายาทลำดับแรกของกองมรดก

ส่งต่อมรดกอย่างไร ให้ลูกหลานได้ประโยชน์สูงสุด

ยกตัวอย่าง นายสมชาย (เจ้ามรดก) เสียชีวิต ภรรยามีชีวิตอยู่ (ทายาทประเภทคู่สมรส) พ่อและแม่มีชีวิตอยู่ โดยมี บุตร 1 คน และพี่ชาย 1 คน หากนายสมชายมีมรดก 4 ล้านบาท ซึ่งเป็นสินสมรส จะต้องถูกแบ่งครึ่งให้ภรรยาก่อน มูลค่า 2 ล้านบาท จากนั้นเหลือ 2 ล้านบาท ค่อยแบ่งให้ภรรยา บุตร (สมคิด) พ่อ และแม่ เท่ากัน คนละ 500,000 บาท โดยพี่ชายจะไม่ได้รับ เพราะเป็นทายาทลำดับที่ 3 ซึ่งจะได้รับเมื่อไม่มีทายาทลำดับที่ 1 และ 2



ทั้งนี้ หากนายสมคิด (บุตรของนายสมชาย) มีลูกสาว 1 คน และนายสมคิดเสียชีวิตก่อนนายสมชาย เมื่อนายสมชายเสียชีวิต มรดกส่วนของนายสมคิดจะเป็นของลูกสาว ซึ่งเรียกว่า มรดกแทนที่ โดยเป็นสิทธิของบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะรับมรดกของทายาทโดยธรรมซึ่งเสียชีวิตไปก่อน

เมื่อเจ้ามรดกเสียชีวิต และมรดกตกทอดสู่ทายาท โดยทายาทอาจมีภาระที่ต้องจ่าย**ภาษีมรดก**

- หากมูลค่าทรัพย์สินที่ทายาทแต่ละคนได้รับไม่เกิน 100 ล้านบาท ทายาทไม่ต้องเสียภาษีมรดก
- หากมูลค่าทรัพย์สินที่ทายาทแต่ละคนได้รับเกิน 100 ล้านบาท โดยส่วนที่เกิน 100 ล้านบาท
 - เสียภาษีอัตรา 5% เมื่อผู้รับมรดกเป็นบุพการี (บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ทวด) หรือผู้สืบสันดาน (บุตร หลาน หลาน)
 - เสียภาษีอัตรา 10% เมื่อผู้รับมรดกเป็นบุคคลอื่น

ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีมรดกได้แก่ เงินฝาก หลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (หุ้น กองทุนรวม ตราสารหนี้ ตราสารอนุพันธ์) ยานพาหนะ อสังหาริมทรัพย์ และทรัพย์สินทางการเงินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

ขณะที่ทรัพย์สินที่ไม่ต้องเสียภาษีมรดกได้แก่ เงินค่าสินไหมประกันชีวิต และทรัพย์สินที่ไม่ได้ระบุเจ้าของ นอกจากนี้ การรับมรดกกระหว่างสามีภรรยาที่จดทะเบียนสมรสตามกฎหมาย ก็ไม่ต้องเสียภาษีมรดก รวมถึงหากเป็นการใช้มรดกเพื่อประโยชน์ในกิจการศาสนา การศึกษา หรือสาธารณประโยชน์ จะไม่ต้องเสียภาษีมรดกเช่นกัน

ส่งต่อมรดกอย่างไร ให้ลูกหลานได้ประโยชน์สูงสุด

ตัวอย่างการคำนวณภาษีมรดก

มรดกมูลค่า 150 ล้านบาท ถูกส่งมอบไปยัง บุตร ซึ่งเป็นทายาททางสายเลือด
มูลค่ามรดกที่นำมาคำนวณภาษี $150 - 100 = 50$ ล้านบาท
ภาษีมรดกที่ต้องเสีย $50 \times 5\% = 2.5$ ล้านบาท

หากมรดกดังกล่าวถูกส่งมอบให้ คุณลุง ซึ่งไม่เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดาน
ภาษีมรดกที่ต้องเสีย $50 \times 10\% = 5$ ล้านบาท

$$\text{ภาษีมรดกที่ต้องเสีย} = (\text{มูลค่ามรดกสุทธิที่ได้รับ} - 100 \text{ ล.บ.}) \times \text{อัตราภาษี}$$

หากเจ้าของมรดกมีการส่งมอบมรดกให้ทายาทก่อนที่ตนเองจะเสียชีวิต อาจมีการจัดเก็บ**ภาษีการรับให้**อัตรา 5%

มรดกในรูปแบบอสังหาริมทรัพย์

เมื่อมีการมอบอสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน ให้กับบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายมูลค่าตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไปในแต่ละปี จะต้องมีการเสียภาษีการรับให้ โดยผู้จ่ายภาษีคือ ผู้โอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งภาษีคำนวณจากมูลค่าส่วนเกิน 20 ล้านบาทที่อัตรา 5%

มรดกในรูปแบบสังหาริมทรัพย์

เมื่อมีการมอบสังหาริมทรัพย์ เช่น เงินฝาก รถยนต์ ให้กับผู้รับมรดก มูลค่าสังหาริมทรัพย์ขั้นต่ำที่กำหนดว่า ผู้ได้รับสังหาริมทรัพย์ต้องเสียภาษีการรับให้ แตกต่างตามลำดับขั้นของผู้รับมรดก

- ผู้รับมรดกเป็นบุพการี (บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ทวด) ผู้สืบสันดาน (บุตร หลาน หลาน) และคู่สมรส จะต้องเสียภาษีการรับให้ เมื่อได้รับสังหาริมทรัพย์มูลค่าตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไปในแต่ละปี ซึ่งภาษีคำนวณจากมูลค่าส่วนเกิน 20 ล้านบาทที่อัตรา 5%
- ผู้รับมรดกไม่ได้เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน และคู่สมรส จะต้องเสียภาษีการรับให้ เมื่อได้รับสังหาริมทรัพย์มูลค่าตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไปในแต่ละปี ซึ่งภาษีคำนวณจากมูลค่าส่วนเกิน 10 ล้านบาทที่อัตรา 5%

การยกเว้นภาษีการรับให้จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลผู้ที่ได้รับมรดกแสดงเจตนาให้ใช้มรดกเพื่อประโยชน์ในกิจการศาสนา การศึกษา สาธารณประโยชน์ หรือผู้รับมรดกเป็นหน่วยงานของรัฐ และนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการศาสนา การศึกษา หรือสาธารณประโยชน์

ส่งต่อมรดกอย่างไร ให้ลูกหลานได้ประโยชน์สูงสุด

ตัวอย่างการคำนวณภาษีการรับให้

คุณพ่อต้องการโอนหุ้นกู้ให้ลูกมูลค่า 25 ล้านบาท
มูลค่ามรดกที่นำมาคำนวณภาษี $25 - 20 = 5$ ล้านบาท
ภาษีการรับให้ที่ต้องเสีย $5 \times 5\% = 0.25$ ล้านบาท

หากมรดกดังกล่าวถูกส่งมอบให้น้องชายซึ่งไม่เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน และคู่สมรส
มูลค่ามรดกที่นำมาคำนวณภาษี $25 - 10 = 15$ ล้านบาท
ภาษีการรับให้ที่ต้องเสีย $15 \times 5\% = 0.75$ ล้านบาท

การวางแผนมรดกสามารถช่วยให้เราส่งต่อมรดกให้กับทายาทได้ตามต้องการ และช่วยลดภาระภาษีมรดกลงได้อีกด้วย โดยการวางแผนมรดกสามารถทำได้ดังนี้

- 1. การเขียนพินัยกรรม** เป็นวิธีที่ช่วยให้ทรัพย์สินมรดกตกทอดสู่บุคคลที่เจ้ามรดกต้องการ วิธีการทำพินัยกรรมมีหลายรูปแบบ แต่สิ่งที่ต้องระวังในการเขียนพินัยกรรมคือ กรณีที่เจ้ามรดกไม่ได้เป็นผู้เขียนพินัยกรรมด้วยตนเอง ผู้เขียนพินัยกรรมและคู่สมรสตามกฎหมายของผู้เขียนพินัยกรรมจะไม่มีสิทธิได้รับมรดก รวมถึงพยานและคู่สมรสของพยานในการเขียนพินัยกรรมไม่มีสิทธิรับมรดกเช่นกัน ดังนั้นพยานและผู้เขียนพินัยกรรมควรเป็นบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมรดก
- 2. การทยอยส่งมอบทรัพย์สิน** กรณีที่เจ้ามรดกมีทรัพย์สินมากกว่า 100 ล้านบาท หากมีการส่งมอบมรดกทั้งหมดให้ทายาทเมื่อตนเองเสียชีวิต มรดกส่วนที่เกิน 100 ล้านบาท ทายาทจะต้องเสียภาษีมรดก อย่างไรก็ตาม หากเจ้ามรดกทยอยส่งมอบทรัพย์สิน อาทิ มอบสังหาริมทรัพย์ให้ลูกปีละ 20 ล้านบาท ต่อเนื่องทุกปี วิธีนี้จะช่วยให้ทายาทลดภาระภาษีมรดกลงได้ อีกทั้งการรับสังหาริมทรัพย์ในแต่ละปีมูลค่าไม่เกิน 20 ล้านบาท ทายาทจะไม่ต้องเสียภาษีการรับให้อีกด้วย
- 2. การทำประกันชีวิต** เงินค่าสินไหมจากประกันชีวิตได้รับยกเว้นภาษีมรดก เนื่องจากเป็นเงินได้ที่เกิดหลังจากเจ้ามรดกเสียชีวิต ดังนั้นการทำประกันชีวิตเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ช่วยให้ทายาทได้รับมรดก โดยไม่เกิดภาระภาษี อีกทั้งยังเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากเหตุไม่คาดฝันที่อาจเกิดขึ้นกับเจ้ามรดกได้

หลายคนอาจรู้สึกราวว่า การวางแผนมรดกเป็นเรื่องไกลตัว แต่จริงๆ แล้วทุกคนรอบตัวควรมีการวางแผนมรดกและเริ่มวางแผนตั้งแต่นั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำพินัยกรรม การทยอยส่งมอบทรัพย์สิน และการทำประกันชีวิต ซึ่งจะช่วยให้มรดกตกทอดสู่ทายาทได้ตามที่เจ้ามรดกต้องการ และประหยัดค่าใช้จ่ายในส่วนของภาษีมรดกและภาษีการรับให้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต



ปานตา จิตรมาศ CISA, CFP®
Senior Investment Consultant
ฝ่ายกลยุทธ์และที่ปรึกษาการลงทุน

ส่งต่อมรดกอย่างไร ให้ลูกหลานได้ประโยชน์สูงสุด

Disclaimer

1. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (“ธนาคาร”) ได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นโดยนำบทวิเคราะห์ของบริษัทหลักทรัพย์ กรุงศรี จำกัด (มหาชน) และ/หรือ บทวิเคราะห์ของบริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนกรุงศรี จำกัด และ/หรือ บริษัทอื่นใดตามที่ธนาคารเห็นสมควรมาระบุไว้ในเอกสารฉบับนี้ เพื่อให้มุมมองการลงทุนทั่วไปในเบื้องต้นแก่ผู้ลงทุน โดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินที่เฉพาะเจาะจง หรือตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนคนใดคนหนึ่ง ตลอดจนไม่ได้รับประกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. ข้อมูลบางส่วนในเอกสารฉบับนี้ได้อ้างอิงจากแหล่งที่มาที่เชื่อถือได้ แต่ไม่ได้หมายความว่า ธนาคารได้รับรองความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่ใช้ข้อมูลมาใช้ในการอ้างอิง และความเห็นที่แสดงไว้ในเอกสารฉบับนี้ได้มาจากการพิจารณาโดยเหมาะสมและรอบคอบแล้ว ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าแต่อย่างใด
3. เอกสารฉบับนี้ไม่ได้ถือว่าเป็นคำแนะนำหรือคำชี้ชวนให้ซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ธนาคารไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นโดยตรงหรือเป็นผลจากการใช้เนื้อหาหรือข้อมูลในเอกสารฉบับนี้ ทั้งนี้ การนำไปใช้ซึ่งข้อมูล บทความ บทวิเคราะห์ และการคาดหมาย ทั้งหลายที่ปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้ ถือเป็น การนำไปใช้โดยผู้ใช้ที่ตกลงยอมรับความเสี่ยงและเป็นดุลยพินิจของผู้ใช้แต่เพียงผู้เดียว
4. การลงทุนมิใช่การฝากเงินไว้กับธนาคาร จึงไม่ได้รับความคุ้มครองจากสถาบันคุ้มครองเงินฝากหรือองค์กรอื่นใดของรัฐบาล ทั้งนี้ ธนาคาร และ/หรือ บริษัทในเครือของธนาคารไม่มีการผูกพันและไม่รับประกัน ในการลงทุนใดๆ แม้ว่าธนาคาร และ/หรือ บริษัทในเครือของธนาคารจะเป็นผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์การลงทุนนั้นก็ตาม ทั้งนี้ การลงทุนมีความเสี่ยง ผู้ลงทุนอาจได้รับเงินลงทุนคืนน้อยกว่าเงินลงทุนเริ่มแรก หรือผู้ลงทุนอาจไม่ได้รับผลตอบแทนจริงตามพอร์ตการลงทุนแนะนำ (Recommended Portfolio) หรืออาจขาดทุนจากการลงทุนตามพอร์ตการลงทุนแนะนำได้
5. พอร์ตการลงทุนแนะนำเป็นเพียงตัวอย่างของรูปแบบการลงทุนเพื่อให้ผู้ลงทุนพิจารณาและวิเคราะห์ในเบื้องต้นเท่านั้น ผู้ลงทุนอาจไม่ได้รับผลตอบแทนจริงตามพอร์ตการลงทุนแนะนำ ดังนั้น ในการเลือกผลิตภัณฑ์การลงทุนตามพอร์ตการลงทุนแนะนำ ผู้ลงทุนต้องทำความเข้าใจลักษณะของผลิตภัณฑ์การลงทุน เจือจาง ผลตอบแทน และความเสี่ยงก่อนตัดสินใจลงทุน
6. ผลการดำเนินงานในอดีต มิได้เป็นสิ่งยืนยันถึงผลการดำเนินงานในอนาคต เนื่องจากการคำนวณผลตอบแทนที่คาดหวังได้นำผลการดำเนินงานในอดีตมาคำนวณร่วมกับการคาดการณ์การเติบโตของภาวะตลาดเงิน/ตลาดทุนในอนาคต และผลการดำเนินงานในอนาคตอาจไม่เป็นไปตามที่ได้คาดการณ์ไว้ ขึ้นอยู่กับภาวะทางเศรษฐกิจ ภาวะตลาด และปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย
7. ตัวเลข และ/หรือ จำนวนใดๆ ที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้ เป็นเพียงประมาณการของข้อมูลทางการเงิน ณ วันที่จัดทำเอกสารฉบับนี้เท่านั้น ทั้งนี้ ประมาณการของข้อมูลทางการเงินดังกล่าวอาจคลาดเคลื่อนหรือแตกต่างจากข้อเท็จจริงที่มีอยู่ได้
8. การคำนวณผลตอบแทนการลงทุนที่ปรากฏในเอกสารนี้ถูกจัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่ธนาคารเก็บรวบรวมและมีอยู่ในระบบของธนาคารเท่านั้น อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับข้อสมมติฐานหลายประการ นอกจากนี้สูตรที่ใช้ในการคำนวณดังกล่าว เป็นสูตรที่ธนาคาร และ/หรือ บริษัทในเครือของธนาคารกำหนดขึ้นเพื่อความเหมาะสมในการแสดงอัตราผลตอบแทนการลงทุนของธนาคาร และ/หรือ บริษัทในเครือของธนาคาร ดังนั้น วิธีการคำนวณที่ใช้ในเอกสารนี้จึงอาจเป็นวิธีที่แตกต่างจากวิธีที่ใช้คำนวณผลตอบแทนของสถาบันต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนไม่สามารถนำผลการคำนวณดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับได้ ดังนั้น ผู้ลงทุนจะต้องวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลตอบแทนการลงทุนของผู้ลงทุนที่ได้จากสถาบันต่างๆ ด้วยตนเอง
9. เมื่อลงทุนจริงตามพอร์ตการลงทุนแนะนำ อาจมีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของมูลค่าสินทรัพย์ ทำให้สัดส่วนการลงทุนจริงไม่ตรงกับสัดส่วนของพอร์ตการลงทุนแนะนำไว้เดิม ผู้ลงทุนควรพิจารณาการซื้อหรือขายเพื่อให้คงสัดส่วนสินทรัพย์ตามพอร์ตการลงทุนแนะนำเดิม (Portfolio Rebalancing) ทั้งนี้ ผู้ลงทุนต้องทำความเข้าใจว่าการซื้อ หรือขาย หรือสับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์การลงทุน อาจมีค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นด้วย
10. ธนาคารขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์การลงทุน และ/หรือระยะเวลาการปรับสมดุล (Rebalancing) ของพอร์ตการลงทุนแนะนำ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ตลาดในปัจจุบันได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า
11. ธนาคารขอสงวนสิทธิ์ในข้อมูลใดๆ ในเอกสารฉบับนี้ ห้ามผู้ใดเผยแพร่ อ้างอิง ลอกเลียน ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือแก้ไขด้วยวิธีการใดๆ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากธนาคาร